

MIKROPRIČE

Neodlučnost

Košuta pase sa svojim mladuncima. Lav se baca na košutu, koja uspeva da pobegne. Lovac zatiče lava u trku i priprema pušku. Razmišlja: ako ubijem lava, imaću dobar trofej, ali ako ubijem košutu, imaću trofej, a moći ću i da pojedem izvrsnu srnetinu na lovački način.

Košuta se odjednom trgnu. Razmišlja: ako me lav ne stigne, da li će se vratiti i pojesti moju decu? U istom trenutku razmišlja i lav: zašto da se zamaram sa majkom kada bih bez ikakvog napora mogao da pojedem mladunce?

Košuta, lav i lovac stali su u isto vreme. Zbunjeni, gledaju se. Ne znaju da zbog jedne krajnje neverovatne slučajnosti, svi učestvuju u jednom trenutku opšte neodlučnosti. Ribe zaustavljene usred vode, ptice nepomične kao da vise sa neba, svako živo biće koje živi na zemlji okleva ne uspevajući da učini ni najmanji pokret.

To je jedini, neispunjeni trenutak koji se dogodio u svetu. Sa jednim lovčevim pucnjem život se nastavlja.

Ograničenja

Nije lako u savremenom obrazovnom okruženju ocenjivati zadatke sa određenom istančanošću. Hoću da kažem, da ne može čak ni da se traži da učenici napišu ono što se stvarno pretpostavlja da žele da napišu. Pre neki dan na pitanje kojih hemijskih elemenata ima najviše na planeti jedan od njih je odgovorio: „Svakodnevni život se sastoji od elemenata koji se nalaze u gornjoj trećini tablice Mendeljejevog periodnog sistema“, a on je, kako bi izbegao probleme, odgovor morao smatrati tačnim. Ipak, u trenutku kada je davao ocenu zažalio je, bio je pogođen što je učenikova svakodnevnica tako, ali tako...

Taksonomija

Pored toga, postoji druga podvrsta ljudi koji, bez ikakve sumnje, pripadaju toj istoj kategoriji. Obuhvata one preko kojih televizija prelazi ne ostavljajući trag ili one kojima radio uđe na jedno, a izađe na drugo uvo, a kojima su, međutim, televizija ili radio potrebni kao

vazduh koji udišu. Oni uspevaju samo u zvučnim sredinama, sjedinjuju se sa muzikom u pozadini (oštrog zvuka, sa mnogo udaraljki) i spavaju sa upaljenim televizorom ili radiom. Tišina ih budi i stvara im nesanicu. Zbog toga, pored brojeva telefona policije i vatrogasaca, pamte i neke koje okreću za vreme noćnog prekida struje. Na taj način, slušajući dugo u tami melodiju iščekivanja, izbegavaju ludilo, pa čak i smrt koju bi im izazvala duga tišina. Ovoj podvrsti je pripadao čovek koji je izazvao sudbonosni prasak...

Pokušaj

Marselu Karusu

„Tek kada bude oboreno, dobićeš moju kći“, reče čarobnjak. Drvoseča baci pogled na tanko stablo drveta i samouvereno se nasmeja. Prvi, silovit, udarac sekire blago je zasekao deblo. Drugi je na istom mestu jedva produbio ranu. Kada je već pala duboka noć, drvoseča je posustao iscrpljen. Odmorio se do zore i nastavio da seče stablo celog sledećeg dana. I tako dan za danom. Rana je postajala sve dublja, ali se deblo istovremeno širilo. Posle izvesnog vremena drvo se ponovo razgranalo, a devojkica je izgubila mladost i lepotu. Drvoseča bi, s vremena na vreme, podizao pogled ka nebu. Nije znao da je čarobnjak protiv njega zaverio vetrove, da je preusmerio munje i udaljio štetočine koje nagriza drvo. Devojkica je osedela, a on je i dalje udarao sekirom. Skoro da više nije mislio na nju. S vremenom sasvim ju je zaboravio. Dan kada je devojkica umrla nije mu se učinio drugačijim od prethodnih dana. Sada, već ostareo, nastavlja svoju borbu protiv ogromnog stabla. Ništa drugo mu ne pada na pamet – tišina sekire bi mu izazvala strah.

Lažni paradoks

Nedostatak želje za životom se razlikuje od želje za smrću. Lažni paradoks: Hercog je pod visokom temperaturom u krevetu. Sam. Zove lekara koji ne dolazi. Oči mu gore, oseća suva usta i neprekidne drhtaje tela. Međutim, čovek koji ne želi da živi je uplašen. Usred bunila pominje užasnut mračni tunel koji ga privlači. Ah, kažemo, njegova ravnodušnost prema životu bila je lažna. Ne. Istina je da Hercog želi da izbriše sebe, želi da ne postoji. Hercog je iskren. Život ga pritiska i u svakom trenutku ima utisak da neće moći da se suoči sa narednim minutom. Plaši se svakog iskustva, a najviše se plaši iskustva smrti. Da, Hercog je kukavica. Ali, ko nije na toj granici? Preobraćeni u poslednjem trenutku, izdajnici...

Putovanje

Hodali su zajedno. Zakleli su se na vernost i da će deliti sve popola. Ispred pustinje izjednačili su težinu svojih bisaga i sigurno zakoračili u nju. Nije ih savladala neumoljivost sunca ni oštrina noći, a kada im je ponestalo hrane, podelili su vodu na jednake delove. Ali je pesak bio beskrajan. Postepeno, korak im je bivao sve sporiji, prestali su da govore, izbegavali su da se gledaju. Tog dana kada su, sa zastrašujućom vrtoglavicom, osetili da im ponestaje snaga, zagrlili su se i tako nastavili da hodaju. U predvečerje pali su iscrpljeni. Zaspali su. Već je svanulo kada se jedan od njih probudio zapanjen: nedostajao mu je deo bedra. Drugi, koji ga je jeo, nastavio je ravnodušno; završivši, ponovo je legao i, kao da upotpunjuje jedan konačan pokret, prihvati ruku koju mu je prijatelj pružio i dade mu nož.

Noćni strahovi

Probudio me je oštar jauk. Dolazio je sa ulice i nisam mogao da odredim da li je to bio zov mačke u teranju ili plač bebe. Zaključio sam da je bila mačka, ali nisam mogao da izbacim iz glave užasnu sliku jagnjeta, kojeg sam imao, kada su ga, nezaštićenog kao tek rođeno dete, rastrgli psi prve noći koju je provelo napolju. Nemajući hrabrosti da odem i rešim nedoumicu, čekao sam uplašen da razaznam mjaukanje koje će me smiriti.

Ali iznenada se začuo lavež lovačkih pasa, nakon čega je usledila mukla tišina ispunjena stidom. Mnogo sam plakao. Proklinjao sam svoj kukavičluk. Kada sam ujutro ustao, sva lica mojih ukućana izgledala su ozbiljno. Tanjir sa hranom naše mačke bio je izdvojen i netaknut. Niko nije mogao da shvati da ja ne postavljam pitanja.

Ja uvek sa sobom

Predao sam se blagosti sna i, kada sam se vratio javi, zatekao sam sebe mokrog, kako se tresem od straha. Potonuo sam iza jedne žene i, kada sam postao svestan, bio sam go i bez i jednog dinara. Prepustio sam se ljuštikanju talasa i, kada sam došao k sebi, davali su mi veštačko disanje.

Bez sumnje, ne smem da ostavim sebe samog.

Plaćeni ubica

Otac, nepopustljivo strog, izbacio ga je iz kuće još dok je bio mladić. Sada, kada je prošlo dvadeset godina, želeo je da se vrati i naredio je da mu se pošalje novac a da mu on zauzvrat ispuni jednu neodređenu uslugu.

On se vratio. Bojali su ga se i uživao je glas čoveka oštrog na rečima i nemilosrdnog u poslu. Dogovorene noći su mu pokazali žrtvu. Tiho mu se približio otpozadi i pripremio je oružje. Otac se okrenuo. Gledali su se bez najmanjeg znaka uznemirenosti. Izgubio je plaćeni ubica: spustio je pogled i stavio je revolver u očevu ispruženu ruku.

– Potrošio sam novac – rekao je – ali nikada nisam ukrao niti prekršio svoju reč.

– Neću dozvoliti da to učiniš zbog mene – rekao je otac i, neumoljiv kao i pre dvadeset godina, prislonio je revolver na slepoočnicu i pucao.

Ljubav

I

Ona voli ljubav. Ja ne. Meni se dopada ona, kao i to što voli ljubav. Ja joj ne pružam ljubav. Ja joj pružam strast obavijenu rečima, mnoštvom reči. Ona se zavarava, misli da je to ljubav, i to joj se sviđa; voli prevaranta u meni. Ja je ne volim i ne zavaravam se prividom, ja nju ne volim. To naše je nešto sasvim uobičajeno: dvoje koji istrajavaju zajedno zbog jednog nejasnog osećanja i drugog koje je pogrešno. Srećni smo.

II

Veruje da sam ja zaljubljena u ljubav, a da njega zanima samo seks. Puštam ga da u to veruje. Kada me njegovo telo uzbuđi, on to pripisuje njegovim rečima. Kada ga moje telo uzbuđi, to pripisuje sopstvenoj žudnji. Ali me voli. Ostavljam ga u zabludi jer ga volim. Veoma dobro znam da ćemo biti srećni dokle god on veruje da se ne volimo.

Čas književnosti

U Homerovo doba, ljudsko oko je bilo osetljivo na jarke boje, na crvenu i žutu, ali nije razlikovalo nijanse zelene i plave. Tokom poslednjih vekova drugog milenijuma razvilo je osetljivost za sve dugine boje. Mi više ne zapažamo crvenu i žutu poput Homera, ali vidimo boje dalje od ultraljubičaste. Takođe su se razvila čula mirisa, vida i ukusa. Niko danas nije opčinjen opojnim mirisom jasmína, niti se oduševljava baroknim vibracijama klavikorda, niti proba hleb od kvasca koji jedu pripitomljene ptice. Ove promene u opažanju stvari odavno su izazvale zastarelost antičkih dela koja danas deluju zbunjujuće. Međutim, ima pisaca i kritičara koji nisu realisti, a koji u ime tobožnje avangarde zahtevaju začuđenost pred onim nestvarnim koje proizvode minuciozni opisi Balzaka i Emila Zole.

Čovek koji razmišlja

Razmišljam o migracijama. Raskoš ogromnog jata ptica koje iznenada uzleće kako bi preletelo pola planete, zastrašujući prizor miliona slepih miševa koji napuštaju pećine u potrazi za blažim temperaturama, veličanstvena seoba kitova koji prelaze okean kako bi se razmnožavali, snaga velikih naroda koji prelaze pustinju kako bi dospeli do obale.

Razmišljam, tačnije, o mnogočlanoj družini koja pobeđuje samoću: o zvuku mnogih krila, o toplini stisnutih tela koja se upliću, o radosti svih zbog odlaska u istom pravcu.

Jer želim da uvek mogu da sledim jato, da nikada ne budem stara ptica koju će zima savladati, niti slepi miš na suncu koji očajava, niti kit na pesku dok se voda udaljava, niti tužni čovek koji gubi korak i nemoćan gleda kako mu svet izmiče.

Otkrivanje muzike

Sedeći za klavirom na somotskoj klupici, mladić proučava Masneovu *Elegiju*. Izvodi je nežno i polako, iznova i iznova. Note slabe kao i sam mladić koji, bezvoljan, usredsređuje pogled na tkaninu, odvaja pogled od partiture i neodređeno prelazi pogledom preko zida dok se ne zadrži na platnu. Tamo par ružičastih flaminga potapa svoje duge noge u malom jezeru boje mora. Mladić uranja u sliku, silovito uleće među ptice i, s dva odsečna udarca, lomi im noge. Zvuk slomljenih kostiju odzvanja u muzičkoj dvorani. Čekići klavira ludo udaraju o strune: vrtoglavi *staccato* plavih nota obasipa somot fotelja Luj XV. Žice se toliko istežu da proizvode gotovo bolno graktanje. Neke pucaju odjekujući, a neusklađeni udari perja o vodu gube se dok potpuno ne iščeznu. Mladić se vraća na svoje mesto. Treperi od uzbuđenja i nemir ga ispunjava jednim mračnim osećanjem. Upoznao je izopačeno, samrtnički i pogrešno senzualnu muziku. Izgledala mu je veličanstveno.

Sopstveni svet

Budući da je bio usamljen i izložen nepristupačnom i nepodnošljivom svetu, obratio se jednom od onih čarobnjaka kojima je urbano otuđenje specijalnost. Čarobnjak je u njemu proizveo topao i nežan osećaj, svojstven deci. Stvorio mu je prijatelje i naterao ga da ih voli i bude im odan. Oživeo mu je telo, obnovivši njegovu oslabljenu moć. Svakog petka u jedanaest uveče bi ga odveo da sedne za sto kafea sa jednom plavušom milozvučnog glasa i krupnih, plavih očiju. Ljubav koju mu je ta devojka pružala bila je lepša od bilo koje koju je do tada osetio: mirna i nežna onda kada je on tako želeo, nasilna kada bi želeo da sebi dâ oduška, izopačena onda kada je njegova mašta tako tražila. Nakon što bi doživeli vrhunac, obasipao ju je poljupcima i milovanjima, kao da je bila stvarna.

Sve buduće vreme je bilo gore

Prošle večeri, pod kišom metaka koji su ga rešetali, pobegao je kroz masu od policije.

Sakrio se u krošnji drveta, grana se slomila i završio je na gvozdenoj ogradi, proboden. Sišao je sa ograde, zaspao je na đubrištu i zarobila ga je mehanička lopata. Lopata ga je pustila, pao je na pokretnu traku i pritisnule su ga tone đubreta. Traka ga je dovela do peći, on nije želeo da uđe i počeo je da se povlači.

Ostavio je traku i prešao na lopatu, ostavio je lopatu i otišao na đubrište, ostavio je đubrište i pao je na ogradu, ostavio je ogradu i sakrio se na drvetu, ostavio je drvo i potražio je policiju.

Prošle večeri, grudi izrešetanih mecima, srušio se kao svako kada ga napune olovom: potpuno mrtav.

Avanturistički duh

Upoznao sam sve šume, pustinje i sav led na zemlji. Sam, na dnu najdublje pećine, video sam cveće koje umire kada ga obasja svetlost i čuo sam žubor neke nevidljive tečnosti, neprestano varenje sveta. Ni čudovišta iz dubokih jama, ni želatinasta, providna stvorenja sa obližnjih planeta nisu mi strana. Bio sam u punoj snazi kada sam iscrpio sav mogući prostor za avanturu. Onda sam upoznao dosadu, očaj zato što sam sve video.

Zbog toga sam počeo da plovim morem vremena. Video sam Sodomu kako tone u oblacima sumpora, aleksandrijsku biblioteku kako gori, video sam čoveka koji je palio vatru kada su lednici pustošili krajolike. Primetio sam, skoro neosetno, da su se stvari svaki put odvijale sve sporije, ali u početku nisam tome pridavao značaj. Prvo mi brada nije rasla, onda zmija nije uspevala da ujede Kleopatru, a posle toga sam mogao da pratim putanju munje kao što sam kod kuće pratio rast šljive.

Sada sam zarobljen u vrtlogu vremena. Strašno je za duh kao što je moj ovo stanje u kom ništa ne može da se desi: ni moj beg, ni moja smrt.

Sa španskog prevele: **Bojana Petrašinović** („Neodlučnost“, „Ograničenja“), **Milica Krstić** („Plaćeni ubica“, „Ljubav“), **Dunja Nedeljković** („Otkrivanje muzike“, „Sopstveni svet“), **Ana-Marija Bjegović** („Noćni strahovi“, „Ja uvek sa sobom“), **Katarina Urošević** („Sve buduće vreme je bilo gore“, „Avanturistički duh“), **Vanja Vulević** („Čas književnosti“, „Čovek koji razmišlja“), Irena Moljković („Taksonomija“, „Pokušaj“) i **Sunčica Pravdić** („Lažni paradoks“, „Putovanje“) – diplomirani profesori španskog jezika i studenti master studija na Filološkom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Tokom osnovnih i master akademskih studija na programu Jezik, književnost, kultura pokazale su interesovanje za prevođenje sa španskog na srpski i izučavanje teorijskih disciplina vezanih za pomenutu delatnost. Prevodi mikropriča argentinskog pisca Raula Braske, nastali su kao deo obaveznih nastavnih aktivnosti u sklopu predmeta Traduktologija. Izbor priča je napravljen na osnovu zbirke Sve buduće vreme bilo je bolje.